folklor/edebiyat, cilt:19, sayı:74, 2013/2

MÜZİK TOPLULUKLARINDAKİ BİREYLERİN GRUP İÇİNDEKİ ROLLERİNİN, MÜZİKAL BAŞARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Burcu Avcı*

GİRİŞ

Müzik toplulukları, ortak amaçlar doğrultusunda hareket eden bireylerin grup içindeki rollerini gereğince yerine getirerek çalışmalarına olanak sağlayan yapılardır. Müzik topluluklarının devamlı ve başarılı olabilmesi için bireylerin birbirleriyle etkili bir iletişime sahip olmaları, topluluk üyelerinin güdülenmiş ve sorumluluk sahibi olabilmeleri yoluyla ortak bir ürün ortaya koymaları esastır.

Birlikte müzik yapmak, grup / orkestra çalışmaları; sosyal yetilere, empati kurabilmeye, iletişim becerilerine, grup ile aynı hissi yakalayabilme becerisine bağlıdır. İletişimi güçlü olan insanların dinleme becerilerinin de yüksek oldukları gözlenir. Başka bir deyişle insanlarla iyi ilişkiler kurabilmek, bireylerin dinleme becerileri ile doğru orantılıdır. Uyum içinde, bireysellikten uzak, diğerlerini dinleyerek sorumluluklarını yerine getiren, motivasyonları yüksek olan bireylerin oluşturduğu gruplar amacına ulaşırlar.

Bir kavram olarak "iletişim" konusunda benimsenmiş tanımlardan bazılarına yer verelim:

Bir tür insan ilişkisi biçimi olan iletişim, insanlar arasında haber alışverişine dayanan bir

*Arş. Gör.; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Ankara

ortaklık yaratma eylemidir. İletişimin amacı, iş performansı ve aktif işbirliği ilişkisi için gerekli bilgiyi sağlamaktır (Davis, 1982: 527). **İki veya daha fazla insan arasında anlamları ortak kılma süreci olarak tanımlanabilir. Öğretme- öğrenme süreci açısından bakıldığında iletişimin temel işlevi, anlamları ortak kılmanın yanı sıra duygu, düşünce, bilgi ve becerileri paylaşarak davranış değişikliği meydana getirmektir (Yalın,2004;s.12).** İletişim; açık olarak dinlemek ve inandırıcı mesajlar yollamaktır (Goleman, 1998, s.38-39).

Yukarıda belirtilen, işbirliği, dayanışma, grup arkadaşları ile yardımlaşma ve iletişim halinde olma, vb. tüm konular, grup çalışmalarında, dolayısıyla da müzik topluluklarında son derece önemlidir. Topluluk üyeleri arasında iyi iletişim kurulamaması; yanlış anlama, güvensizlik, çatışma gibi olumsuzluklara yol açabilir. Topluluk üyeleri ile topluluk yöneticisi arasında iyi iletişim kurulamaması ise, güvensizlik, isteksizlik ve etkisiz kararlar verme, vb. olumsuzluklara yol açabilir. Müzik topluluklarının amaçlarına en uygun biçimde ve en kısa zamanda ulaşabilmesi için hem topluluk yöneticisi, hem de topluluk üyeleri arasında bilgi akışının doğru gerçekleşmesi gerekir.

Grup davranışının ortaya çıkmasında iletişimin rolü büyüktür ve iletişim örüntüsü gruptan gruba değişebilir. Gerek kişi temelinde gerekse grup düzeyinde iletişim başkalarını etkilemenin zorunlu yoludur. Bir grup içindeki kişilerarası iletişim kanallarının yapılandırılması, üyelerin etkileşimini ve grubun bütünüyle işleyişini etkiler (Tekarslan, Baysal, 1996; s.170-173). Müzik topluluklarında iletişimin sağlıklı olabilmesi için topluluğu oluşturan bireylerin çalışma disiplinini bozacak davranışlardan kaçınması, öğrendiklerini ve bilgilerini diğerleriyle paylaşmaları, grup üyelerinin birbirleriyle yardımlaşma halinde olmaları, birbirlerini destekleyip cesaretlendirmeleri ve birbirlerine karşı saygılı olmaları gerekmektedir.

İletişim, grup çalışmalarında müzikal başarının vazgeçilmez bir parçasını oluşturmaktadır. Bir bireyden diğerine bilgi ve deneyimin aktarılması ve paylaşılması süreci olan iletişim düzeni; müzik topluluklarında açık, anlaşılır ve doğru işleyen kanallar biçiminde düzenlenmelidir. Bu sayede, o topluluğun sürekliliği ve topluluk içi huzur sağlanmış olur. Birbirlerinin dilinden, ne yapmak istediklerinden doğru şekilde haberdar olan topluluk üyeleri de, müzikalite üzerine yoğunlaşabilirler, müzikal başarıyı yakalayabilirler.

Zaman zaman iletişimin önemli bir amacının da, «güdülenme, işbirliği ve iş doyumu için gerekli tutumları sağlamak» (Davis, 1982: 527) olduğu vurgulanır. Çünkü çağımızda iş sorunlarının beceri ve bilgiden çok tutumlara dayalı olduğu yönünde kanıtlar vardır (Davis, 1982: 509). Davis'in ifadeleri müzik toplulukları açısından ele alındığında; topluluk üyelerinde güdülenme, işbirliği ve doyumun sağlanmasının, topluluklarında yaşanabilecek sorunları azaltacağı ve başarıyı artıracağı açıktır.

Bir müzik topluluğunun etkin olarak hizmet vermesinde üzerinde durulması gereken önemli noktalardan biri de, üyelerin yönlendirilmesi ve çalışma isteklerinin uyandırılmasıdır. Bir müzik topluluğuna devam eden üyelerde yalnızca çalışma gücünün bulunması yeterli değildir. Aynı zamanda çalışma arzusu ve birlikte müzik yapma isteği de bulunmalıdır.

Yalçın, motivasyonu "Bireyleri belirli durumlarda belirli davranışlara yönelten etken, yani 'davranış güdüsü'»(1991: 204) olarak tanımlarken, Küçükahmet, "**İnsan davranışını etkileyerek yönlendiren, güçlendiren ve denetleyen içsel ve dışsal kaynaklı dürtü, istek ve arzular demeti"** (2003;s.106) olarak tanımlamaktadır. Goleman ise motivasyon için; "Hedeflere ulaşmayı sağlayan ya da kolaylaştıran duygusal eğilimlerdir" (1998, s.38-39) ifa-

delerini kullanmıştır. Tanımlarda belirtilen hususlar, müzik topluluklarında 'çalışma isteği' ve 'müzikal başarıyı yakalayabilme arzusu' olarak belirmektedir.

Motivasyon (güdülenme), bireylerin davranışlarının yönünü, şiddetini, kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir. Güdülenmiş ve güdülenmemiş birey davranışları arasında önemli farklar vardır. Güdülenmiş davranışların yönü bellidir, büyük bir enerjiyle yapılır. Hareketlerde kararlılık, devamlılık ve ısrar vardır. Güdülenme davranışlarımıza canlılık veren, renk katan, yönlendiren ve bir gaye için onları denetleyen etmenlerdir. (Küçükahmet v.d., 2003, s.105-106). Tüm bu etmenler, müzik topluluklarının devamlılığı ve başarısı için hayati önem taşımaktadır. Güdülenmiş bireylerden oluşan bir müzik topluluğunun daha canlı, renkli ve ortak bir gaye için çalıştıkları aşikârdır. Çalışmak için çaba göstermeye ve gerekli zaman harcamaya istekli, sonuca gitmede ısrarlı ve kararlı, ilgisi ve dikkati yüksek olan bireylerden oluşan bir topluluğun daha başarılı olacağı açıktır. Müzik topluluklarındaki motivasyon unsuru, hem topluluğun dinamiği, hem de ürettikleri müziğin kalitesi açısından önemlidir.

Yöneticilerce, çalışanı teşvik etmek amacıyla sürdürülen çabaların tümüne

"motivasyon süreci" denir (Türko, 1973: 74). Müzik topluluklarında ise motivasyon süreci, topluluk yöneticisinin, topluluk üyelerini teşvik etmek için sürdürdüğü çabalar olarak düşünülmelidir. Müzik topluluklarının devamlılıklarını sürdürebilmeleri ve müzikal başarıyı yakalayabilmeleri için iyi bir motivasyon süreci içinde bulunmaları gerekir. İyi bir motivasyon süreci şu nitelikleri içermelidir (Mathews, 1983: 58):

• Topluluklarındaki üyelerin tümüne, topluluğun amaç ve hedefi anlatılmalıdır.

• Yönetici, topluluk üyelerinin duygu, düşünce ve hislerini anlamalı, onları iyi tanımalı, yaklaşımı dostane olmalıdır.

• İyi bir iç iletişim topluluklarının birinci önemli hedefidir. Üyeler arasındaki ilişkiler ve görevler tanımlanmalıdır.

• İşbirliğini esas alan ilkeler benimsenmelidir.

• Güç durumda olan, sorunu olanlar belirlenmeli ve yardım edilmelidir.

• Üyeler, ortak karar verme sürecine katılmalıdır.

• Başarıyla yapılan işler için ödüller verilmelidir.

Mathews'in belirttiği maddelere müzik toplulukları için şu madde eklenebilir:

• Müzikal başarıya katkısı olabilecek her fikir, değerlendirmeye alınmalıdır.

Müzik topluluklarındaki bireylerin grup içindeki rollerini etkileyen bir diğer etmen de sorumluluktur. "Sorumluluk bir yandan bireyin üstlendiği göreve ilişkin hesap verme yeteneği olarak tanımlanırken, bir yandan da güvenilirlik ve itimat edilebilirlik özelliği olarak tanımlanmaktadır" (Ay, 2003; s.23). Türk Dil Kurumu, "Kişinin kendi davranışlarına veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet" (Türk Dil Kurumu, 1998) olarak tanımlamıştır. Webster **sözlüğünde ise sorumluluk kavramı birden çok, farklı anlamlar içermektedir. Sorumluluk bir yandan bireyin üstlendiği veya göreve ilişkin hesap verme yeteneği olarak tanımlanırken, bir yandan da güvenilirlik ve itimat edilebilirlik özelliği olarak tanımlanmaktadır. (Ay, 2003; s.23).** Altınköprü (1999, s.173) sorumluluğun; çocuğun doğduğu andan itibaren başlayıp, onun ilk izlenimleriyle geliştiğini ve kişinin kendini başkalarıyla paylaşması, kendinden bazı ödünler vermesi seklinde belirlendiğini bildirmiştir. Başaran (1971) da sorumluluğu su şekilde tanımlamaktadır: "So-

rumluluk duygusu, ödev olarak üzerine alınan ya da verilen bir işi her ne pahasına olursa olsun sonuna kadar yapma ve gerektiğinde bunun hesabını verme ile ilgili bir duygudur. Bu duygu bireyde toplumsal çevrenin gerçekleri ile ideal kurallar dediğimiz us (akıl) arasındaki karşılıklı ilişkinin sonucunda oluşur".

Yukarıda, sorumluluk hakkında tanımlar verilmiştir. Bu çalışmadaki 'sorumluluk' kavramı, Türk Dil Kurumu'nun 'sorumluluk' tanımıyla örtüşmektedir. Bu çalışmada müzik topluluklarındaki bireylerin sorumluluk duygusuna sahip olup olmadıklarını tespit etmek için çalışmalara devam etme sıklıklarına, çalışmalara zamanında katılmalarına, akortlarını yapmış ve önhazırlıklı olarak gelmelerine, bir önceki çalışmada istenilenleri yerine getirmelerine bakılmıştır.

Müzik topluluklarındaki bireyler ortak amaç doğrultusunda çalışırken, her insanın çabası, ortaya çıkacak olan ürünü etkiler. Bazı bireyler çalışmaya yeterince katılmadıkları ya da kişisel sorumluluklarını yerine getirmedikleri zaman topluluğun işleyişi aksamaya başlar. Öteki bireyler kendilerine düşen görevleri hangi düzeyde yerine getirirlerse getirsinler, bir ya da birkaç kişi çalışmayı aksattığında sonuç kötü olacaktır. Bu nedenle müzik topluluklarında herkes güçlerini birleştirerek ve üstlerine düşen sorumlulukları yerine getirerek topluluğun performansını en üst düzeye çıkarmaya çalışır. Böylelikle topluluktaki her kişi, ortaklaşa çalıştığı arkadaşları da başarıya ulaşmadan kişisel başarıya ulaşamayacağı bilincini geliştirir.

Dökmen, sorumluluk hakkında, "Bir insan, belirli duyguların ve düşüncelerin uzantısı olarak yaptığı veya yapmadığı şeylerden ötürü başka insanların veya şeylerin etkilendiğini fark edip ifade ederse, bu duyguların düşüncelerin ve davranışların kendisine ait olduğunu kabul ederse, söz konusu duygularının, düşüncelerinin ve davranışlarının sorumluluğunu almış olur" (2000:226) ifadelerini kullanmıştır. Benzer şekilde, müzik topluluklarında grup üyelerinin yaptıkları davranışların sonuçlarını üstlenmeleri, onların sorumluluk duygusuna sahip olduklarının göstergesi sayılabilir. "Sorumluluk sahibi kişi, kendine ve başkalarına karsı saygılıdır. Üzerine düşen görevleri yerine getirir. Kendi işlerini kendi kendine yürütür ve başkalarına yük olmak istemez. Duygu, düşünce ve davranışlarından yalnız kendini sorumlu tutar. Yaşamdan bekledikleri, verdikleri ile orantılıdır. Hak etmediğini almaya kalkmaz" (Foster, 1953; Akt: Altınköprü, 1999, s.170). Bu özellikler, müzik topluluklarının başarılı olabilmelerini önemli ölçüde etkiler. Çünkü, her şeyi başkalarından bekleyen, her durumdan başkalarını sorumlu tutan, çok şey bekleyen fakat hiçbir şey üretmeyen kişiler hiçbir zaman ilerleyemezler, başarılı olamazlar. Aynı şekilde içinde bulundukları grubu da başarısızlığa sürüklerler. Rotter (1996; Akt: Özen, 2001, s.11), sorumluluktan kaçan kişilerin daha az başarılı olduklarını, politik olarak daha az aktif olduklarını, daha az hayal gücüne sahip olduklarını, daha fazla hayal kırıklığı yaşadıklarını ve daha kuruntulu olduklarını söyleyerek, 'müzik topluluklarında müzikal başarıyı yakalamakta sorumluluk duygusuna sahip olmanın çok önemli bir unsur olduğu' yolundaki savımızı doğrulamaktadır.

Strauss'a göre müzikal başarı, ton kalitesi, entonasyon, denge, tempo ve ritim, artikülasyon, teknik gibi alanların düzenli ve tutarlı bir şekilde çalışılmasının sonucunda elde edilir (Strauss, 2001). Bu araştırmada müzikal başarı ifadesi ile, müzik cümlelerini doğru ifade edebilme ve dinamikler (nüansları doğru uygulayabilme) anlatılmaktadır. Araştırma kapsamında müzik topluluklarındaki bireylerin sorumluluk, iletişim ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıları üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı:

Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıları üzerindeki rolünün incelenmesidir.

Araştırma Problemleri

- Müzik gruplarındaki bireylerin iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerileri ne düzeydedir?
- Müzik gruplarındaki bireylerin iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıya etkisi nedir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, müzik gruplarındaki bireylerin iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin, konserlerdeki müzikal başarı üzerinde ne kadar etkili olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Bu araştırma, ön çalışmalara düzenli olarak devam etme, çalışmalara zamanında katılma, akortlarını yapmış olarak ve önhazırlıklı gelme, bir önceki çalışmada istenilenleri yerine getirme, bilgilerini diğer arkadaşları ile paylaşma, grup arkadaşları ile yardımlaşma hâlinde bulunma, arkadaşlarını destekleyip cesaretlendirme ve öneriler sunarak müziğe katkıda bulunma gibi iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerini temsil edebilecek davranışların, grubun müzikal başarısı üzerindeki etkisini ortaya koyması açısından önem teşkil etmektedir.

"Müzik duygusu ve zevki doğuştan aktarılan bir bilgidir. Ancak psikolojik ve sosyal etkenler bu bilginin yalın haliyle yaşanmasını engeller ve bazen farklı bir bilginin yüklendiği izlenimine sebebiyet verir."(Muhtar, 2011). Sosyal etkenlerden sayılabilecek iletişim ve sorumluluk faktörlerinin müzik duygusu üzerindeki bu ve bunun gibi etkilerini araştırması açısından çalışmamız önem teşkil etmektedir.

YÖNTEM

Araştırma, müzik öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarılarına etkisini ortaya koyması açısından deneysel bir çalışmadır. Bu araştırmada bağımsız değişken öğrencilerin iletişim, sorumluluk ve motivasyon beceri düzeyleri, bağımlı değişken ise müzikal başarıları puanlarıdır. Araştırmada bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki temel ve ortak etkileri araştırılacaktır.

Kontrolsüz son test modeli kullanılmıştır. "Kontrolsüz son-test modelinde araştırmadaki objeler, denekler ve deney grup ya da grupları, doğal olarak şekillenmiş oldukları biçimde alınmaktadır. Bu modelde veriler sadece son teste dayanmaktadır"(Kaptan, 1998, s.80).

Çalışma Grubu

Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören viyolonsel öğrencilerinden, viyolonsel sınavlarından aldıkları notlar yoluyla akademik başarıları benzer seviyede olan on altı öğrenci, çalışma grubunu oluşturmuştur. Öğrencilerin

akademik başarı puanları 2009- 2010 eğitim-öğretim yılında yapılmış olan iki final sınavının ortalaması alınarak elde edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin ölçülmesi için uzman kişiler yardımıyla bir ölçek geliştirilmiş, bu ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizi yapılmıştır. Ön çalışmalar süresince her öğrenci her çalışmada gözlenerek ' **Müzik Gruplarındaki İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Becerileri Ölçüm Tablosu**' (EK-1) yardımıyla 5'li likert türü ölçek ile puanlandırılmıştır.

Müzikal başarısının ölçülmesi için uzman kişiler yardımıyla bir ölçek geliştirilmiş, bu ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Çalışma grubunun konser esnasında gösterdiği başarı, müzikal başarı ölçeğine göre değerlendirilmiştir. (EK-2)

Müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin ölçümü için kullanılan ölçeğin geçerliği-güvenirliği için Cronbach Alpha (a**)** testi kullanılmıştır. Bu test, sorular arasındaki içsel korelâsyonu ölçmektedir.

Test puanlarının güvenirliğinin bir alt kestiricisi olarak kullanılan alpha katsayısı, yanıtları iki kategorili olmayan dereceleme niteliğindeki ölçeklerin güvenirliğini hesaplamada sıklıkla kullanılır. Alpha katsayısının hesaplanmasında testi oluşturan maddelere ait varyansların toplam puanlar varyansına bölünmesi temele alındığından sonuç, test maddelerinin ölçmenin bütünüyle ne kadar tutarlı olduğunu gösterir(Aypay vd., 2009, s:176).

Ankette kullanılan tüm ölçeklerin güvenilirlik Analizinde Cronbach Alpha test istatistiği0,957 olarak bulunmuştur. Yapılan Cronbach Alpha testinin sonuçlarına göre ölçekteki on yedi sorunun her biri ayrı ayrı değerlendirilmiş, her soru için 0,80 <aolduğundan bu testteki tüm sorular için **"çok güvenilirdir" sonucuna varılmıştır. Bu durumda ölçek güvenilirdir ve dolayısıyla sorular doğru kurgulanmıştır.**

Müzik gruplarındaki öğrencilerin müzikal başarısı üç farklı uzman tarafından değerlendirilmiştir. Birinci aşamada uzman kişilerin değerlendirmeleri arasında fark olup olmadığını araştırmak için non-parametrik (parametrik olmayan) Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır.

Kruskal Wallis tekniği, ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalamasının birbirlerinden anlamlı faklılık gösterip göstermediğini test eder (Büyüköztürk, 2002, s:152).

İkiden fazla bağımsız grup ortalaması karşılaştırmak istendiğinde, ancak verilerin varyans analizinin sayıltılarını karşılamadığı durumlarda başvurulabilecek non-parametrik bir analizdir (Aypay vd., 2009, s:176).

Kruskal Wallis test istatistiğinin kullanılmasına karar vermek için değişkenlerin normal dağılıma uygun olup olmadığının belirlenmesi gereklidir. Bunun için tek örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi (K-S) kullanılmıştır.

Kolmogorov-Smirnov Testi rastgele elde edilmiş örnek bir verinin belirli bir dağılıma uyup uymadığını test etmek amacıyla kullanılır. Prensip olarak kolmogorov-smirnov testi örnek verinin kümülatif dağılım fonksiyonunun öne sürülen kümülatif dağılım fonksiyonuyla karşılaştırılması esasına dayanır. Bu test yardımıyla bir örneklemden toplanan verilerin normal dağılım sergileyip sergilemediğini incelemek mümkündür (Afacan, 2011).

Tablo 1. Müzikal Başarının Normal Dağılım Testi Sonuçları

	Müzikal Başarı
Gözlem Sayısı (N)	48
Kolmogorov-Smirnov Z	1,641
Anlamlılık Düzeyi (P)	**0,009**

Müzikal başarı için yapılan K-S testi sonuçlarına göre p <a = 0,05 olduğu için tüm değişkenlerin normal dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre non-parametrik (parametrik olmayan) testler kullanılmalıdır. Bu nedenle bu çalışmada Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır.

Tablo 2. Uzman Kişilere Göre Öğrencilerin Müzikal Başarı Ortalamaları Arasındaki Farklılık Test Sonuçları

	Uzman Kişiler	N	Ortalama Rank	Ki-Kare	Anlamlılık Düzeyi (P)
Müzikal Başarı	Uzman Kişi 1	16	24,91	0,095	**0,954**
	Uzman Kişi 2	16	24,91		
	Uzman Kişi 3	16	23,69		

Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre uzman kişilerin değerlendirmeleri arasında fark yoktur. p>a= 0,05 sonucuna ulaşıldığı için ana değerlendirmede üç uzman kişinin verdiği değerlendirme notlarının ortalaması kullanılmıştır.

Araştırma Aşamaları

Araştırmada, viyolonsel sınavlarından aldıkları notlar yoluyla akademik başarıları benzer seviyede olan on altı öğrenciden oluşan araştırma grubuna altı hafta süresince, haftada bir saat olmak üzere eğitim verilmiştir. Bu gruba, uzman kişilerce seçilmiş, grupça icra edilebilecek farklı düzeylerde (basit, orta, yüksek) üç eser çalıştırılmıştır.

Ön çalışmalar süresince her öğrenci her çalışmada uzman kişiler tarafından gözlenerek 'müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerileri ölçeği' yardımıyla puanlandırılmıştır. Bu süreç içinde bu ölçekten elde edilen verilere göre öğrenciler, bu becerileri yüksek ve düşük olanlar olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.Ön çalışmalar bittikten sonra çalışma grupları, eserlerini konser halinde sunmuşlardır. Bu konserlerde bireylerin gösterdiği başarı, müzikal başarı ölçeğine göre değerlendirilmiştir. Bu veriler ışığında, iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıları üzerine etkisi incelenmiştir.

BULGULAR

Müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerileri ölçeği, bireylerin eği-

timi süresince uzmanlar tarafından gözlemlenerek puanlanması amacıyla, her öğrenci için her çalışmada yapılmış kontrol çizelgelerinin incelenmesiyle oluşturulmuştur. Bu formda belirtilen hususlar, bireyin iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerini ölçmektedir. Müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon beceri puanları yüksek ve düşük olan öğrencilerin bulguları kategorize edilerek iki tablo şeklinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.Müzik Gruplarındaki İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanları Yüksek Olanlar

MÜZİK TOPLULUKLARINDAKİ İLETİŞİM, SORUMLULUK VE MOTİVASYON BECERİLERİ	**Hiçbir zaman 1**	**Nadiren 2**	**Bazen 3**	**Sıklıkla 4**	**Her zaman 5**
1. Çalışmalara düzenli olarak devam eder.				1 kişi	X 7 kişi
2. Çalışmalara zamanında katılır.					X 8 kişi
3. Çalışmalara akordunu yapmış olarak gelir.				1 kişi	X 7 kişi
4. Çalışmalara ön hazırlıklı gelir (Gerekli araç- gereçleri yanında getirir).				3 kişi	X 5 kişi
5. Bir önceki çalışmada istenilenleri yerine getirir.				1 kişi	X 7 kişi
6. Görev almaya isteklidir.					X 8 kişi
7. Grup çalışmalarında sabırlıdır.					X 8 kişi
8. Grup çalışmalarında dikkatlidir.					X 8 kişi
9. Çalışma disiplinini bozacak davranışlardan kaçınır.					X 8 kişi
10. Öğrendiklerini ve bilgilerini diğer viyolonsel öğrencileri ile paylaşır.			1 kişi	2 kişi	X 5 kişi
11. Grup arkadaşları ile iletişimi güçlüdür.				2 kişi	X 6 kişi
12. Grup arkadaşları ile yardımlaşma hâlindedir.				1 kişi	X 7 kişi
13. Grup arkadaşlarını destekler ve/ veya cesaretlendirir.				1 kişi	X 7 kişi
14. Grup arkadaşlarına karşı saygılıdır.					X 8 kişi
15. Birlikte müzik yapmaktan memnuniyet duyar.					X 8 kişi
16. Çalışmalarını sergilemeye isteklidir.					X 8 kişi
17. Getirdiği önerilerle müziğe katkıda bulunur.		1 kişi	1 kişi	2 kişi	X 5 kişi

Tablo 4. Müzik Gruplarındaki İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanları Düşük Olanlar

İLETİŞİM, SORUMLULUK VE MOTİVASYON BECERİLERİ	**Hiçbir zaman 1**	**Nadiren 2**	**Bazen 3**	**Sıklıkla 4**	**Her zaman 5**
1. Çalışmalara düzenli olarak devam eder.		1 kişi		3 kişi	X 4 kişi
2. Çalışmalara zamanında katılır.		2 kişi	X 3 kişi	1 kişi	2 kişi
3. Çalışmalara akordunu yapmış olarak gelir.		1 kişi	X 3 kişi	X 3 kişi	1 kişi
4. Çalışmalara ön hazırlıklı gelir (Gerekli araç- gereçleri yanında getirir).		1 kişi	X 3 kişi	X 3 kişi	1 kişi
5. Bir önceki çalışmada istenilenleri yerine getirir.		2 kişi	X 3 kişi	1 kişi	2 kişi
6. Görev almaya isteklidir.			1 kişi	3 kişi	X 4 kişi
7. Grup çalışmalarında sabırlıdır.		1 kişi	1 kişi	X 3 kişi	X 3 kişi
8. Grup çalışmalarında dikkatlidir.			2 kişi	1 kişi	X 5 kişi
9. Çalışma disiplinini bozacak davranışlardan kaçınır.		1 kişi	1 kişi	X 3 kişi	X 3 kişi
10. Öğrendiklerini ve bilgilerini diğer viyolonsel öğrencileri ile paylaşır.		X 5 kişi	3 kişi		
11. Grup arkadaşları ile iletişimi güçlüdür.	1 kişi	X 3 kişi	2 kişi	2 kişi	
12. Grup arkadaşları ile yardımlaşma hâlindedir.		X 6 kişi	1 kişi	1 kişi	
13. Grup arkadaşlarını destekler ve/ veya cesaretlendirir.	1 kişi	X 5 kişi	2 kişi		
14. Grup arkadaşlarına karşı saygılıdır.		1 kişi	1 kişi	1 kişi	X 5 kişi
15. Birlikte müzik yapmaktan memnuniyet duyar.			2 kişi	1 kişi	X 5 kişi
16. Çalışmalarını sergilemeye isteklidir.				3 kişi	X 5 kişi
17. Getirdiği önerilerle müziğe katkıda bulunur.	X 8 kişi				

Müzik gruplarındaki iletişim, sorumluluk ve motivasyon beceri ölçeğini oluşturan on yedi sorunun, çalışma grubunu oluşturan öğrencilere göre yüzde dağılımı frekans tabloları hâlinde verilmiştir.

Müzik Gruplarındaki İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanı Temel İstatistik Sonuçları

Tablo5. İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanı Düşük Olan Öğrenciler İçin Temel İstatistik Sonuçları

Temel İstatistikler									
	s1	**s2**	**s3**	**s4**	**s5**	**s6**	**s7**	**s8**	**s9**
Ortalama	4,25	3,38	3,50	3,50	3,38	4,38	4,00	4,38	4,00
Standart Sapma	0,37	0,42	0,33	0,33	0,42	0,26	0,38	0,32	0,38
	s10	**s11**	**s12**	**s13**	**s14**	**s15**	**s16**	**s17**	
Ortalama	2,38	2,63	2,38	2,13	4,25	4,38	4,63	1,00	
Standart Sapma	0,18	0,38	0,26	0,23	0,41	0,32	0,18	0,00	

Tablo6. İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanı Yüksek Olan Öğrenciler İçin Temel İstatistik Sonuçları

Temel İstatistikler									
	s1	**s2**	**s3**	**s4**	**s5**	**s6**	**s7**	**s8**	**s9**
Ortalama	4,88	5,00	4,88	4,63	4,88	5,00	5,00	5,00	5,00
Standart Sapma	0,13	0,00	0,13	0,18	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00
	s10	**s11**	**s12**	**s13**	**s14**	**s15**	**s16**	**s17**	
Ortalama	4,50	4,75	4,88	4,88	5,00	5,00	5,00	4,13	
Standart Sapma	0,27	0,16	0,13	0,13	0,00	0,00	0,00	0,40	

Öğrencilerin müzikal başarı puanları, üç uzman kişiye göre ayrı ayrı puanlanmıştır. Uzman kişilerin verdikleri müzikal başarı puanlarının dağılımı şöyledir:

Tablo7. İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanı Yüksek Olan Öğrencilerin Müzikal Başarı Puanları (1. Grup)

Frekans Dağılımı	**Müzikal Başarısı Yeterlidir**				
	Yetersizdir 1	**Çok az 2**	**Biraz 3**	**Oldukça 4**	**Tamamen 5**
Uzman Kişi-1				2 kişi	X 6 kişi
Uzman Kişi-2				2 kişi	X 6 kişi
Uzman Kişi-3				3 kişi	X 5 kişi

Tablo 8. **İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri Puanı Düşük Olan Öğrencilerin Müzikal Başarı Puanları** (2. Grup)

Frekans Dağılımı	**Müzikal Başarısı Yeterlidir**				
	Yetersizdir 1	**Çok az 2**	**Biraz 3**	**Oldukça 4**	**Tamamen 5**
UzmanKişi-1			3 kişi	X 5 kişi	
Uzman Kişi-2			3 kişi	X 5 kişi	
Uzman Kişi-3			3 kişi	X 5 kişi	

Tablo 9: Bireylerin Müzikal Başarı Puanları

Gruplar- Müzikal Başarı	1. Uzman Kişi	2. Uzman Kişi	3. Uzman Kişi
1. Grup	38	38	37
2. Grup	29	29	29

Tablo 9'da ve Grafik 1'de açıkça görüldüğü gibi, üç uzman kişinin de müzikal başarı konusunda benzer görüşte oldukları görünmektedir. Müzikal başarı açısından iletişim, sorumluluk ve motivasyon puanları yüksek olan gruba uzmanların verdikleri puan ortalaması 37,6 iken, hazırlık puanları düşük olan gruba verdikleri puan ortalaması 29'tur. İletişim, sorumluluk ve motivasyon puanları yüksek olan grubun aynı zamanda müzikal başarı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan yola çıkarak, iletişim, sorumluluk ve motivasyon faktörlerinin müzikal başarıyla doğru orantılı olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıları üzerindeki rolünün incelenmesidir. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören viyolonsel öğrencilerinden, viyolonsel sınavlarından aldıkları notlar yoluyla akademik başarıları benzer seviyede olan on altı öğrenci, çalışma grubunu oluşturmuştur.

İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri ölçeğinden elde edilen verilere göre, bu becerileri yüksek olan öğrencilerin en çok başarılı oldukları konular; çalışmalara zamanında katılma, görev almaya istekli olma, grup çalışmalarında sabırlı ve dikkatli olma, çalışma disiplinini bozacak davranışlardan kaçınma, grup arkadaşlarına karşı saygılı olma ve birlikte müzik yapmaktan memnuniyet duymadır. Grup çalışmaları için çok önemli olan bu davranışların müzikal başarıyı önemli ölçüde etkilediği sonucuna varılmıştır. **İletişim, sorumluluk ve** motivasyon becerileri düşük olan öğrencilerin en yetersiz oldukları konular ise getirdiği önerilerle müziğe katkıda bulunma, grup arkadaşlarını destekleme ve/veya cesaretlendirme, yardımlaşma, paylaşma konularıdır.

Müzikal başarı açısından; iletişim, sorumluluk ve motivasyon beceri puanları yüksek olan gruba uzmanların verdikleri puan ortalaması 37,6 iken, bu puanları düşük olan gruba verdikleri puan ortalaması 29'dur. İletişim, sorumluluk ve motivasyon beceri puanları yüksek olan grubun aynı zamanda müzikal başarı puanlarının da yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan yola çıkarak, iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıyla doğru orantılı olduğu söylenebilir.

Çalışma grubunun özellikle akademik başarı bakımından benzer düzeyde olan öğrenci-

lerden oluşturulması ve uzman kişilerin, öğrencilerin müzikal başarıları konusunda hemfikir olmaları, tezin güvenilirliğini ve geçerliliğini artırmaktadır.

"Eğer insanları yapacakları işin önemi, değeri ve gerekliliğine ikna ederseniz onları etkilersiniz. Motive edilmesi gereken birden fazla insan varsa onlara hem yakınlaşmacı hem uzaklaşmacı motivasyon kamçıları olan ödül ve ceza ilişkisi ile onların yaşam değerleri arasında bağlantı kurmak, kendilerini önemli bir işin parçası olduklarını hissetmelerini sağlamak son derece önemlidir. " (Ceviz, 2003: 138-142). Müzik topluluklarındaki bireylerin de motivasyonlarının artırılması için daha ziyade ödül yönteminin kullanılması, onların içinde bulundukları topluluklara karşı sorumluluklarının daha çok bilincinde olmalarını ve önemli bir işin parçası olduklarını hissetmelerini sağlayabilir. Bireylerin motivasyonlarını artırmak için bu ve benzeri yöntemler kullanılabilir.

İletişim, sorumluluk ve motivasyon becerilerinin müzikal başarıyı etkilediği sonucu göz önüne alındığında, öğrencilerin bu yönlerinin geliştirilmesine dönük çalışmalar yapılmasının grup dinamiği, devamlılığı ve müzikal başarısı açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Müzik topluluklarında, topluluğu oluşturan bireylerin birbirleriyle iletişimlerinin, ortaya çıkan müziği önemli derecede etkilediği düşünüldüğünde, topluluk üyelerinin birbirleriyle uyum içinde olmaları, düşünce ve inanç birliğinde olmaları, amaçları için çaba sarf etmeleri, birbirlerini motive etmeleri ve birbirlerine destek olmaları mühimdir. Müzik topluluklarına devam eden üyelerin ve şeflerin, bu hususları göz önünde bulundurmaları önerilir.

EKLER

EK-1

Müzik Gruplarındaki İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Becerileri Ölçüm Tablosu

	İLETİŞİM, SORUMLULUK VE MOTİVASYON BECERİLERİ ÖLÇÜM TABLOSU
SORUMLULUK	1. Çalışmalara düzenli olarak devam eder.
	2. Çalışmalara zamanında katılır.
	3. Çalışmalara akordunu yapmış olarak gelir.
	4. Çalışmalara ön hazırlıklı gelir (Gerekli araç- gereçleri yanında getirir).
	5. Bir önceki çalışmada istenilenleri yerine getirir.
MOTİVASYON	6. Görev almaya isteklidir.
	7. Grup çalışmalarında sabırlıdır.
	8. Grup çalışmalarında dikkatlidir.
İLETİŞİM	9.Çalışma disiplinini bozacak davranışlardan kaçınır.
	10. Öğrendiklerini ve bilgilerini diğer viyolonsel öğrencileri ile paylaşır.
	11. Grup arkadaşları ile iletişimi güçlüdür.
	12. Grup arkadaşları ile yardımlaşma hâlindedir.
	13. Grup arkadaşlarını destekler ve/veya cesaretlendirir.
	14. Grup arkadaşlarına karşı saygılıdır.
MOTİVASYON	15. Birlikte müzik yapmaktan memnuniyet duyar.
	16. Çalışmalarını sergilemeye isteklidir.
	17. Getirdiği önerilerle müziğe katkıda bulunur.

EK-2
Müzikal Başarı Ölçeği

Öğrenci Adı	Müzikal Başarısı Yeterlidir				
	Yetersizdir 1	Çok az 2	Biraz 3	Oldukça 4	Tamamen 5
A					
B					
C					
D					
E					
F					
G					
H					
I					
J					
K					
L					
M					
N					
O					
P					

KAYNAKÇA

Afacan, C. *Kolmogorov-SmirnovTesti***.** İstatistik Analiz Hakkında.
<http://www.istatistikanaliz.com> (2011. Mart 04)

Altınköprü, T. (1999), ***Çocuğ****un Başarısı Nasıl Sağlanır,* Ankara, Hayat Yayıncılık.

Ay, Ü. (2003). *İşletmelerde Etik ve Sosyal Sorumluluk*. Adana: Nobel Kitapevi

Aypay, A.,Cemaloğlu, N., Sarpkaya, R., Ellez, A.M., Şahin, B., Tomul, E., Yolcu, H., Karakaya, İ., Baştürk, R., Turgut, Y. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri***.** Ankara: Anı Yayıncılık.

Başaran, E. (1971), *Eğitim Psikolojisi***.** (ikinci baskı). Ankara.

Büyüköztürk, Ş.(2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (Birinci Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.

Ceviz, O. (2003). "Nlp Başarı Ve Motivasyon Teknikleri İle Müzik Eğitiminde Başarının Artırılması". *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu,* İnönü Üniversitesi, Malatya Bildiriler.

Davis, K. (1982). *İşletmelerde İnsan Davranışı*. çev: Kemal Tosun. İstanbul: İ.Ü. İşletme Fakültesi.

Dökmen, Ü. (2000) *Varolmak Gelişmek Uzlaşma***k.** İstanbul: Remzi Kitapevi.

Dökmen, Ü. (2006). *İletişim Çalışmaları ve Empati.* (Otuzbeşinci Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Goleman, D. (1998**).** *İşbaşında Duygusal Zekâ***.** İstanbul: Varlık Yayınları.

Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri.* (On birinci baskı). Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri < http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/153-154/hayirsever.htm> (08 Mart 2011).

Küçükahmet, L.,Ataman, A., Külahoğlu, Ş.Ö., Çalık, T. Altıntaş, E., Özkılıç, R., Sarıtaş, M., Ercan, L., Çakmak, M., Koşar, E., (2003). *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar***.** (Üçüncü Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Mathews, A. (1983**).** *Communicate ! a librarian's guide to interpersonal relation***.** Chicago: American Library Association.

Muhtar, R. (2011). "Müzikoterapi". *Nabız Dergisi*. (28).

Özen, Y. (2001), *Yarına Kalmak Adına Sorumluluk Egitimi,* Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Strauss, D.A. (2001). *A Descriptive Analysis Of Models Of Communication In Sequental Patterns Of International Instruction Employed By Selected High School Band Directors.* United States: The University of Southern Mississippi.

Tekarslan, E. ,Baysal, A.C.(1996). *İşletmeciler İçin Davranış Bilimleri* (Dördüncü Baskı). İstanbul: Avcıol Basım Yayın.

Türk Dil Kurumu. (1998). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Türko, M. (1973). *Bilimsel Yönetim Açısından Motivasyon***.** Erzurum: Atatürk Üniversitesi.

Yalçın, S. (1991). ***Personel Yönetimi.*** 4. bs. İstanbul: İ.Ü. İşletme Fakültesi.

Yalın, H.İ. (2004). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme.* (Onüçüncü Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Özet

Müzik Topluluklarındaki Bireylerin Grup İçindeki Rollerinin, Müzikal Başarı Üzerindeki Etkisi

Araştırmada müzik topluluklarındaki bireylerin grup içindeki rollerinin müzikal başarıları üzerindeki etkisi ortaya konulmuştur. Bireylerin grup içindeki rollerinden kasıt, iletişim, sorumluluk ve motivasyon becerileridir. Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı viyolonsel öğrencileri, örneklemini ise Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören viyolonsel öğrencilerinin tümü oluşturmaktadır.

Bu araştırma kapsamında araştırmacı ve uzman kişiler tarafından hazırlanan "iletişim, sorumluluk ve motivasyon beceri puanları"ve «müzikal başarı puanları" ölçekleri kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda şu sonuçlar elde edilmiştir;

İletişim, sorumluluk ve motivasyon becerileri ile müzikal başarı arasında pozitif yönlü ilişki vardır. Bu becerileri daha yüksek olan bireylerin diğerlerine oranla müzikal başarılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon Beceri ölçeğinden elde edilen verilere göre, bu becerileri yüksek olan öğrencilerin en çok başarılı oldukları konular; istekli, sabırlı, dikkatli, uyumlu, saygılı, pozitif olma ve zamanlama konularıdır. İletişim, Sorumluluk ve Motivasyon becerileri düşük olan öğrencilerin en yetersiz oldukları konular ise getirdiği önerilerle müziğe katkıda bulunma, grup arkadaşlarını destekleme ve/veya cesaretlendirme, yardımlaşma, paylaşma konularıdır.

Araştırma sonunda araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler*: İletişim, sorumluluk, motivasyon, müzikal başarı*

Abstract

THE IMPACT OF INDIVIDUALS' ROLES IN MUSIC COMMUNITIES WITHIN GROUPS ON MUSICAL SUCCESS

According to the research, it is obvious that communication in music groups, responsibility, and motivation skills have a great effect on theachievements of music groups. The population of the researchconstitutes the violoncello students studying in musical education departments of faculties of education in Turkey. The sample of the research constitutes all theviolоncello students studying in musical education department of faculty of education at Gazi University. Researchers, and experts use some points which are communication, responsibility, motivation skill points, and musical success points for this research.

To sum up the results of the research; there is a positive relationship between communication, responsibility, motivation skills and musical success. One shaving these skills are more successful in musical success according to not to have. The research shows that the successful attributes of the student shaving these skills are willingness, respect, positiveness, andusing time effectively. On the other hand, the weak attributes of the students who do not have these skills are attribution to music by means of their suggestions, supporting, encouraging, or sharing to their group friends. In addition, the suggestions of the researcher is taken part in the final of the research.

Keywords:*Communication, responsibility, motivation, musical success.*